

– етапна для поетеси, є своєрідним плодом – адже він так сподівається на усвідомлене проростання у небайдужих душах читачів! – останніх її болючих роздумів про свої власні і країни в цілому життєві шляхи-дороги.

Іван Найденко

МАГІЯ СЛОВА

Передмова Лариси Донченко

Художній світ поезій Любові Баранової – багатовимірний, в центрі його часово-просторових і духовно-філософських координат – особистість, яка усвідомлює магічну силу слова. Лірична героїня постає у своїх домінуючих іпостасях: володарка слова, живописець рідної природи, натхненний музика, майстер інтимної лірики, мати-берегиня...

У філософському вимірі вона усвідомлює себе мікрочастинкою в безмежно-могутньому макровсесвіті: «В імлі космічній щоб не заблукати, земля запалює яскраву свічку енергії людської», а поетеса у цьому світі віднаходить Бога – творця всього сущого. Наближаючись до трансцендентної сутності Sacrum, вона з душевним трепетом творить подяку:

*Тобі я вдячна, Господи, за рай –
На цій землі сподобив народитись,
За чар ночей і зливи через край,
За почуттів сльозу і радість жити...*

Спливаючи гіркоту мудрих літ і сподіваючись на те, «що на останнім віражі утішити лиш зможеш Ти, єдиний», поетеса звиряє своє земне буття із духовними християнськими максимами. Основна її молитва – за Україну. Любов Баранова – патріотка у найвищому сенсі цього слова. У вимірах її пам'яті пульсує історія прадавньої землі, а в глибинах крові – «ярмо і рало». Тому й відчувається у віршах відлуння далеких віків, минуле стає предметом емоційного переживання ліричної героїні, бо психологізм – характерна ознака історіософської лірики поетеси. У своїх поетичних фантазіях вона відчуває себе Ладою і Мокошею, мчить зі скіфом на коні, над нею заноситься турецький ятаган, і для неї горять вогнища козацьких багать. Поетеса журиться над трагічною долею повстанців з Холодного Яру, вітер з Галичини доносить до її слуху відчай розіп'ятих молитов: «Там брат шукає страченого брата». Ретроспекції увиразнюють сьогодення, і серце поетеси заходиться від гніву, бо всихаються першоджерела – народ зрікається роду і мови, «від брехні знекровилося слово». Із усією пристрасною зболеною душою постають риторичні запитання: «Хто ми?», «Чому ж сліпі й глухі?», «То звідки ж ми? – допитуюсь у тиші. І хто святині наші збереже?» Роздумуючи над трагічними подіями

минулого, дошукуючись істини, іронізуючи із сучасників, які звикли жити «скраю», поетеса усвідомлює місію творчої особистості – відкривати очі всім незрячим і бити у дзвони на сполох: «Співаєм «Ще не вмерла» – але вмере, якщо опустимо всі руки». У вірші «Сльози чужини» своїм поетичним слухом вона прочуває рокіт Дніпра, на берегах якого оселились манкурти і «поганяють козацьких походів сліди». Однак поетеса переконана, що все лихе «промайне і розвіється прахом», тому не слід на гіркій чужині шукати Ельдорадо, а варто дбати про те, що ми передамо у спадок «молодому пагіллю». Поетеса переймається долею хлопчика, «крильця якого обпалила лейкемія», адже Чорнобиль отруїв майбутнє багатьох поколінь. Їй не чужі екологічні проблеми, і вона застерігає:

*Матінко земле, домівка моя і колиско!
Матрице людства, прости недолугим, прости!
Ми ще прозрієм, коли небезпека нависне,
Нам заболять ще загублені диво-світи.*

Всесильна жага життя кличе поетесу в степи, де воскресає її душа і віра в людей, що, мов міфічні Атланти, утримують своїми натрудженими руками планету. Непроминальна зачудованість красою рідного краю і, разом з тим, загострене відчуття проминальності власного часу – ознака художнього стилю поетеси. В осяйних вітражах небес, у степових безмежжях шукає вона натхнення: «П'ю трунок вітру, степу водограй, землі зелене буйство споконвічне». Утверджуючи у своїх творах образ Вічності, своїм поетичним зором все частіше повертається до пекучо-елегійних спогадів про золотий рай дитинства, де ще жива матуся, «яка одна не зрадить», де батько повчає жити серед людей «по совісті», дід у сновидіннях розповідає небиліці, а у відлуннях бабусиних снів пливуть весільні рушники, палають купальські вогнища, а у вікно крізь біле мереживо зазирає різдвяна зірка...

Любов Баранова – майстер любовної лірики. Головні константи її поезії – Кохання, Музика, Природа. Метаморфози глибинних смислів цих невичерпних концептів висвітлює поетеса у їх взаємопереливанні. Кругообіг цих образів створює цілісність художньої системи і збагачує динамічно драматичний внутрішній світ ліричної героїні. Кохання з його злетами й падіннями, радощами і печалю залишається вічною таємницею:

*Чом гонить вітер зневіри
Нас від тих сонячних лук,
Де на небеснім клавирі –
Долі невпізнаний звук?..*

Благородство і аристократизм, розуміння і всепрощення – ті етичні орієнтири, які освячують земне почуття:

Потривожу твій сон теплим спогадом:

*Як скресає акацій дощем!
Обійму всепрощаючим поглядом,
Щоб не ятрився зболений щем.*

У вірші «Очима любові» поетеса маніфестує свою причетність до Лицарів Духу і вбачає своє призначення в розкодуванні вічних символів, шукаючи їх у кожному звукові і слові:

*Магія їхня віками людину манила
Кожної букви зчитати фрагменти забуті.
Лицарям Духу натхненні даровані крила,
Вищої сфери щоб тайною слова сягнути.*

Інтуїтивне угадування невимовного, пошуки виявів ірраціонального у трансформації його смислів, вишукана метафоризація – складові художнього феномену, якою є її поезія. Багато віршів, зокрема, «Говори мені «кохаю!», говори...», «Потривожу твій сон теплим спогадом...», «Біжать літа, спішать літа...», чекають своєї «пари» – музичного супроводу. Їх чітка ритмомелодика, фольклорне начало, ясна образність, можливо, спонукають і саму поетесу розкрити свій композиторський талант.

Любов Баранова – людина творча і багатогранна, про що свідчать пошуки нових форм осягнення дійсності. Зокрема, про це свідчить її звертання до верлібру, котрий дає простір ширянню поетичної уяви і викрешує нову експресію. Хоч, на нашу думку, поетесі більш пасує метрична дисципліна і тяжіння до класичної карбованості фрази.

Незмінними в її поезії залишаються прагнення істини, любові і краси. Душевність лірики, її заворожуюча енергетика, просвітлена печаль дарують пошанувачам поетеси легкість сприйняття картини світу, явленої у цій книжці. І хоч почасти в ній звучать трагічні ноти, Любов Баранова заряджає нас, попри все, своїм оптимізмом:

*Радій, що хліборобові й митцеві –
Бальзамом вереснева сонцесинь!
Не вір літам! не вір календареві! –
Повір в другонародження весни.*

Побажаємо ж поетесі сміливих відкриттів і поетичних осяянь, а читачам – насолоди від нової зустрічі з її поезією.

СЛЬОЗИ ЧУЖИНИ

*«Нема на світі України,
Немає другого Дніпра.»
Т.Шевченко*

Відлітають на схід, відлітають на захід,
Як у вирій птахи, наші сестри й брати.
Утікають від бід роботяги й невдахи –
Все шукають багатші, тепліші світи.

Їм услід Україна простягає руки,
Вслід рокоше Дніпро: "Та куди ж ви, куди?!
На моїх берегах поселились манкурти
І поганять козацьких походів сліди".

Подивіться на схід, озирніться на захід:
Золоте Ельдорадо?.. Гірка чужина!
Все лихе промайне і розвіється прахом,
А Вітчизна у всіх нас навіки одна.

* * *

Позивні швидкої допомоги:
Хтось перехрестив життя цим викликом...
Кубляться в свідомості тривоги:
Біль чужий переступати звикли ми?

Як себе, не возлюбити ближнього! –
Заповідь ця в душах доморощенна...
Не буває лиха неділимого!
Не буває милосердя спрощеним!..

Зло й добро даровані спадковістю.
Небесами душі марно вінчані?
Скроні рве анестезія совісті...
Відгукніться! – й вам не бути вічними!

* * *

*«...і прости нам, Господи,
борги наші»*

З християнської молитви

Щоб творити добро,
в цей приходимо світ.
Та згасає наснага у повені літ.
Хтось багатства надбав,
хтось – духовних скарбів,
Хтось у величі слави душею згрубів...

Хоч горюй, хоч танцюй,
чи злітай вище веж –
Врешті-решт, як і все,
в інший світ перейдеш.
Та у вирі життя
пам'ятай про борги –
Подаруй цій землі
плід любові й снаги.

2010-Й РІК

Хто мене шукає серцем в просторі?
Хто чатує за вікном-неспокоєм?
Я жива ще, і мені ще просторо
В сьогоднішній доброму й жорстокому.

Німота повзе до німотиночки
Потайними сходами й парадними.
Де натхнення сонячні хвилиночки?
Чим я їх, захмарена, порадою?